

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. január 4.

3 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

TELEFON 920. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos perit sorja 40 fillér.

Murasanu.

Mielőtt a magyar kultúra ellenségei és a magyar nyelvet nem ismerők elkacagnák magukat, hogy a szép magyar nyelv ilyen szögyömölcsöt teremtett, mint amilyen a „Murasanu”, fojtsák magukba kissé a jókedvet, legalább e mondat végéig, amelyben mindenek tudtára adatik, hogy a „Murasanu” szó nem kinevetni való magyar szó, hanem egy tiszteletreméltó „keleti” latin név. A fiumei olaszság, sajnos, az a csoportja az olaszágnak, amely elhitette magával, hogy kulturája latin, jóllehet, bizonyos internacionális műveltségi láza van. A másik népfaj, amely igen-igen legénykedik az ő latinságával a — Murasanuk, vagy, tisztesség ne essék mondván, az oláhok, ez a műveletlen vad törzs, a kulturremzetek közt tenyésző dudva. Ezuittal azonban nem szándékunk a latin kultúra fényével hengegő népekről ismertetést, vagy összehasonlítást tenni. Holmi szivacsfélék ezek, amelyek magukra sziván egy deciliter tengervizet, azt hirdetik, hogy ők a tenger szülei.

De a Murasanukról van szó. A vallás- és közoktatásügyi miniszter felfüggesztette Murasanu Jakobot, a balázsfalvai görög-katholikus gymnasium tanárát, meghagyván neki, hogy diplomáját hat hónap leforgása alatt nostrifikálja, különben állásától elmozdítottatik. Ez a derék ur már huszonekét év óta terjesztette tanait magyar iskolában, a magyar állam polgárainak gyermekei között. És csak ma vették ezt észre.

Bennünket nem ez a balázsfalvai lévita, vagy mi a csuda szerzet, érdekel, hanem azok a tekintetes Murasanok, akik a fiumei latinság becsempészett papjai. A vallás- és közoktatásügyi miniszter figyelmét Fiuméra is kérjük egyszer jelfordítani. Sok Murasanu van Fiumében is, akik nem is gondolnak arra, hogy a diplomájukat valaha nostrifikálják. Van e Murasanuk között ugynevezett jogász is, meg pedagógus is. Már pedig a magyar törvények megkövetelik, hogy azok, akik ilyen közfunkciókat teljesítenek, mint a milyen közfunkció a jogászi és a tanítói hivatás, magyar főiskolákban szerzett diplomával bírjanak. Fiumében azonban nagy előnynek mutatkozik, ha külföldi diplomát tudnak felmutatni, mert a magyar az idegen és nem európai. Grác, Róma, stb. földek iskolái vétetnek itt számba. S ezt nagyjában mi is elősegítjük. A fiumei magy. kir. főgymnasium egyenesen az olasz egyetemeknek neveli a növendékeket. A Giovine Fiume törzstiszti kara is ebben az iskolában szedi magába a tudományt, kegyes állami pénzen és kegyes állami pedagógusok jóhiszeműségé révén.

Itt megnövesztjük a Murasanuk szárnyait, s a röplési oklevelet már külföldön szerzik meg, felpékelve ezt a bizonyítványt a magyarok elleni gyűlölködéssel. Hogy a fiumei gymnasium az olaszországi egyetemeknek sem elég megfelelő előkészítő iskola, az természetes, mert egy olyan semleges iskola jellege van, amely magyar állami is akar lenni, meg olasz ajku is. Így pedig, azt képzelvén, a közép aranyuton halad, két szék közti a földre pottyán; a belőle magyar egyetemekre kerülő olasz ajku tanuló éppen úgy szidja, mint az olasz egyetemre kerülő. És talán mindegyiknek igaza van. Olyan csudabogarat csak mi tudunk teremteni, hogy magyar állami iskolában olasz tanítási nyelvet vigyünk be, valamint magyar törvénysszerűen szintén ne a magyar nyelvet honosítsuk meg.

Azzal akarjuk azonban végezni a panaszkodást, hogy a Murasanuk Eldoradója nem Balázsfalván, hanem Fiumében van. S ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter gondot akar fordítani ezekre a Murasaunkra, mi egy egész névsorral szolgálhatunk neki.

Fiume a mult esztendőben.

A Kőolajfinomítógyár-részvénytársaság a mult évben úgy a kőolajnak, mint a melléktermékeknek kivételére irányuló üzletét tetemesen fejlesztette; ebben segítségére volt az a körülmény, hogy a nyugat-európai piacokon a kőolaj árképződése kedvezően alakult. Az első év felében a melléktermékek árai is elég szilárdak voltak; a második félévben ugyan némileg csökkentek, de a kereslet állandóan kielégítő volt. A belföldi üzlet alakulására az volt döntő hatással, hogy a kőolajfinomítógyárak kartellje április havában megszűnt, azóta a kőolajárak mintegy 8 koronával hanyatlottak. Ez árcsökkenést némileg ellensúlyozza az a körülmény, hogy a galiciai tultermelés folytán a nyers olaj árak tetemesen hanyatlottak és hogy a melléktermékekért valamivel jobb árakat lehet elérni mint azelőtt. A verseny viszonyok rosszabodásához hozzájárult számos kisgyár, valamint 2—3 új kőolajfinomítógyár alapítása. Ily körülmények között egyelőre nem mondható meg, mikor fognak a kőolajipar viszonyai kedvezőbbé alakulni.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság hajóállományának kibővítéséről és forgalma kiterjesztéséről az elmúlt évben fokozott mérvben gondoskodott és úgy a Keletre, mint a nyugatra irányuló járatait jelentékenyen fejlesztette s eközben lebonyolított forgalmában is nagy arányú gyarapodás következett be. Így egyebek között nem kevesebb, mint 100.000 tonna tulnyomóan magyar eredetű fa szállított el különböző viszonylatokban, miáltal az összforgalom 334.000 tonnát ért el, mely mennyiségből a fekete-tengeri és levantei forgalomra mintegy 64.000 tonna esik. Ezeu

mennyiségek 98 járaton kerültek elszállításra és a társaság hajói 267.478 tengeri mérföldet futottak be. A fenti számokból világosan kitűnik, hogy a kereskedelmi kormány által a magyar forgalmi érdekekre nézve kezdettől fogva oly fontosnak elismert galaci utirány Magyarország forgalmi politikájában igen fontos tényezővé vált, annál inkább, mert a fiumei vonalon mind sűrűbben jelentkező súlyos forgalmi zavarok is arra utalnak, hogy az alduna—galaci utirányra minél nagyobb figyelem fordíttassék, mi által a Vaskapu szabályozásával kezdeményezett azon terv nyerne végleges megvalósítást, amely szerint az ide gravitáló áruforgalomnak is hazai hajózási vállalat álljon szolgálatára.

A társaságnak az Osztrák Lloyd-al fennállott egyezménye 1906 december hó végén lejárt ugyan, de ez a körülmény semmiben sem akasztotta meg a forgalom rendszeres lebonyolítását, mert a társaság gondoskodott arról, hogy Konstantinápolyon túl fekvő kikötőkbe rendelt áruk is fennakadás nélkül hajóztassanak el és e tekintetben is növekedett áruforgalmat sikerült elérnie.

Az 1898. évi IX. t.-c.-be iktatott állami szerződésének lejártától immár csak két hónap váiaszt el bennünket és ennek megújítása alkalmával a társaság úgy a keleti, mint a nyugati járatainak nagyobbszabású kiterjesztését tervezi, amely forgalmi hálózattal az ország közgazdasági és forgalompolitikai érdekeinek hathatósabb szolgálatára törekszik. A Magyar keleti tengerhajózási részvénytársaságnak, amely hajóállományát folyton növelte és mult évben is 2 egyenkint 5200 tonna hordképességű gőzessel szaporította hajóparkját, ezekkel együtt immár 9 összesen 42.000 tonna hordképességű hajója van, amivel kapcsolatban részvénytőkéjét is 4.200.000 koronára emelte, aminek következtében pénzügyileg is megerősödött képes a reá váró feladatoknak megfelelni. A szabadhajózás keretében Fiume kikötőjébe is végzett járatokat ujonan épült Orsova és Turul nevű hajóival. Nem hanyagható figyelmen kívül a nemzeti szempontból amaz igen örvendetes körülmény, hogy a hajói személyzetének tulnyomó része magyarokból van egybeállítva és valamennyi hajón a magyar nyelv dominál. Figyelemre és utánzásra méltó iniciatívát ragadott meg egyebiránt a társaság, amidőn az Országos Gyermekevédő Liga védeenceinek egy nagy számát helyezte el hajóin, akikből ekként derék magyar tengerészeket nevel.

A hazánkban bekövetkezt nagyobb mérvű szénhiány csökkentéséhez is hozzájárult a társaság az által, hogy a galaci utvonaton a Magyar királyi folyam- és tengerhajózási részvénytársasággal kapcsolatban Orsován keresztül több hajórakomány angol szénét hozott be az országba, főképp a délvidéki ipartelepek céljaira. A lefolyt évben a társaságot semmi nagyobb tengeri baleset nem érte és nagyobb haváriák sem fordultak elő. A fuvarpiacon ez év folyamán nevezetesen viteldijemelkedések nem állottak be, ami főképp a kedvezőtlen gabonahozamokra vezetendő vissza, de másrészt a tekintélyes kőszénzállományozások a behozatali viszonylatokra kedvezőbb befolyást gyakoroltak, ami nagyrészt pótolván a kivételben némileg csökkent hozadékot, a társaság kielégítő üzemi eredményeket ért el.

Magyar találmány a tengeri betegség ellen.

Mint biztos forrástól értesülünk, egy magyar gyógyszerésznek oly gyógyszert sikerült feltalálnia, amely a tengeri betegség borzalmait s mindazt a lelki kín s phisikai fájdalmat, mely ezzel a betegséggel együtt jár orvosságával elűnti. A feltaláló Riesz Ármín halasi gyógyszerész, aki találmányát ezideig két Cunard hajón próbálta ki s még pedig meglepő eredménnyel. A „Carpathia” hajón dr. Lévy kísérletezett vele, míg az „Ultinia” hajón dr. Macynstire angol orvos használta kitűnő sikerrel.

A gyógyszer közönséges kis pastillákból áll, melyből egy-egy darabka egy fél pohár jeges vízben feloldva adandó be a szenvedőnek s mint a kísérletek bizonyítják, a használat után a betegnek nyoma sem marad, sőt a beteg jól eső álomba merül.

Egyébként itt adjuk a kísérletező dr. Lévy véleményét:

„Néhány hét előtt kaptam a feltaláló egy rokonától egy dobozzal a gyógyszerből, azzal a kéréssel hogy adandó alkalmammal használjam ki utasaim között. Miután megnyugtatót szereztem a feltalálótól arra vonatkozólag, hogy a szer semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz, megkezdtem kísérleteimet; egyelőre hat esetben próbáltam ki s teljesen kielégítő eredménnyel, amennyiben a betegek a gyógyszer használata után jobban lettek, a betegség elmúlt s jóleső mély álomba merültek. Eppen ez utóbbi volt az, amely arra készítetett, hogy kísérleteimet egyelőre, míg a szer vegyelemzése kezembe nem kerül, bnszüntessem. Különben a dolog nagyon jó s mihelyt megkapom a véleményezést az orvosság feltalálójától, folytatam a kísérleteket. Egyébként magam is kísérleteztem antropinnal, melyet a beteg szemébe fecskendeztem, csak hogy, miután ez a szem gyulladását okozta, félő volt, hogy a beteg visszautasítását eredményezte volna. Nagyon jó tehát ez a szer, mely — úgy látszik teljesen ártalmatlan, s eddigelé ez az egyedüli szer, mely kísérleteknél ily meglepő eredményt mutatott.

A másik kísérletező, miután kísérleteit a jeges víz igénybevétele nélkül végezte, mely tulajdonképpen egyik erőssége az orvosságnak, nem számolhat be nagyobb eredményről, de mint halljuk az illető dr. Macynstire jelenleg a Lusitánián és a Mauretánián folytatja kísérleteit Liverpool és Newyork között.

Mindenestre megbízhatók Lévy dr. jelentései s bennünket magyarokat büszkeséggel tölthet el, hogy egy magyar gyógyszerésznek sikerült ezt a gyógyszert feltalálni s ezzel sok embert, kiket ugyszólván ettől a betegségtől való borzalom tartott vissza a tengeri utól, megnyugtanni s még több szenvedőnek segítséget nyújtani.

Érdekes, hogy a feltaláló a gyógyszert először állatokon próbálta ki s azután folytatta a kísérleteket önmagán. E kísérletek megejtése végett napokat töltött a legnagyobb viharban, sirokós időben Fiume, Venecia s Fiume Ancona között s ily alkalmakkal figyelte meg a szer hatását önmagán, az eredmények teljes sikere után fordult gyógyszerével a fentemlített hajóorvosokhoz, akik azután a megfigyeléseket tovább folytatták.

Mint halljuk a gyógyszert legközelebb a többi Cunard hajón, valamint a Magyar-Horvát hajóstársaság hajóin fogják kipróbálni.

Hir szerint egy amerikai nagy gyógyszerész cég a találmányt Amerika részére már megvette s a szerencés feltaláló most alkudozásban van egy magyar pénzcsoporttal, mely a találmányt értékesíteni akarja, olyképpen, hogy a continens összes hajóin alkalmazható automatákon akarja a gyógyszert hozzáférhetővé tenni a nagy közönség részére.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelárusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelárusító üzletben. — A m. kir. dohánygyárfőzsdében, Piazza Elisabetta. — Capudi Formaldo líkőriüzletében, Deak Corso. — Trbojević G. papirkereskedésében Via del Molo. Barbis Gio. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

UJDONSÁGOK.

— **A kamara új tagja.** A kereskedelmi és iparkamara az Ellenz Antal halála következtében megüresedett tagságot Beilen Jánossal töltötte be, aki a legutóbbi választáson a legtöbb szavazatot kapta.

— **Kinevezések az Adriánál.** Az Adria m. kir. tengerhajózási társaságnál január elsején a következő előléptetések történtek: Ivancich Ernő, Bubanj Miklós másodosztályú kapitányok első osztályú kapitányokká; Matkovich Vince, Bacsich Ferenc, Cseh Tamás, Sepich Benedek és Medanich Tamás harmadik osztályú kapitányok második osztályú kapitányokká; továbbá Gudac Antal, Lovich Mario ideiglenes kapitányok harmadik osztályú kapitányokká neveztetik ki. A gépészeti szaknál előléptek Raccanelli János harmadik osztályú gépész második osztályba, Diunich István, Ivancich Ferenc és Vianello Ferenc ideiglenes gépészek harmadik osztályú gépészekké.

— **Olasz tanfolyam tanítók részére.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg elrendelte, hogy azok az állami tanítók, akik az olasz nyelvet nem bírják, két esztendőn belül kötelesek ezt megtanulni, ha pedig ezt nem tudják fölmutatni, elhelyezik innen. Az olasz nyelv megtanulásának megkönnyítésére most olasz nyelvű tanfolyamot szerveztek a tanítók részére, amelyen Siroia Ferenc főgimnáziumi tanár fogja az olasz nyelvet előadni.

— **Egy két hónapos hír.** Hogy a fővárosi lapok nem szoktak emlékezni a maguk közleményeire két hónap elmúltával, erről tanuskodik a legutóbbi eset, amely most ismételen, már másodszer, két hónap után jelent meg minden budapesti lapban. A hírt a Magyar Tudósító adta ki fiúmei tudósítójának távirati jelentése alapján s nem is sejtette, hogy ez már két hónappal ezelőtt történt meg, s hogy ezt annak idején a *Tengerpart* az összes helybeli olasz lapok és a *Budapesti Hírlap* nyomán több fővárosi lap közölte. Ez pedig az „Etelka” gőzös mentési munkálatairól szól. A Magyar Tudósító fiúmei embere azonban úgy látszik nem szolgált újságot olvasni s így történetét még a Leitner jakaboknál is furcsább dolog. Óreg hiba ez, amely a tudósító fölületességére vall.

— **Halálozás.** Kohner Zsigmond, az Adria hajóstársaság igazgatósági tagja, a budapesti izraelita hitközség elnöke tegnap Abbázában meghalt. Ez elhunyt a közigazgatás terén kiváló érdemeket szerzett és számos előkelő társaságnak volt az igazgatósági tagja. Holtestét holnap délután kocsin hozták őt Fiuméba s innen holnap este a gyorsvonattal Budapestre szállítják. Az Adria hajóstársaság igazgatósága, Kuranda vezérigazgató, Eidlitz Hugó igazgató és a tisztviselői kar koszorút helyez az elhunyt ravatalára. A tisztviselő kar pedig holnap este testületileg kivonul az állomásra.

— **A gyorsírás iránt érdeklődőknek!** A „Fiumei Gyorsíró Kör” ideiglenesen megalakult, addig is míg az alapszabályok miniszterileg jóváhagyatnak, az ideiglenes elnök Kovács Tódor, tisztelettel meghívja a gyorsírás iránt érdeklődő hölgyeket és urakat, hogy e hó 5-én, délután 3 órakor a Kereskedők és Iparosok egyesületének (Palazzo Modello) helyiségében egy rövid értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Az értekezlet célja a gyorsírás tanfolyam megnyitásának a megbeszélése. *Az értekezleten a tagokon kívül nem tagokat is szivesen látnak.*

— **Agricola első fiúmei műtrágya- és vegyipar részvénytársaság** által létesítendő vegyipar és műtrágyagyár részére, a kormány a gyártelep üzembe helyezési napjától számított 15 évreelőzetesen biztosította.

— **Kegyelem egy halálra ítéltnek.** Megírtuk, hogy Szalay Mihály Amerikába kivándorolt honfitársunk szerelmi féltékenységéből mult év március 1-én Clevelandban meggyilkolta kedvesét, Vargyas Veronikát. A bíróság ezért halálra ítélte Szalayt. Mult hó 13-án kellett volna neki a villamos székbe ülnie, azonban az amerikai magyar szövetség kegyelmi kérvényére Harris kormányzó az utolsó pillanatban megkegyelmezett és a halálos ítéletet életfogytiglani fegyházra változtatta. A fő-

városi lapok téves híradása szerint Szalay kivégzésének a híre s színes riportok keretében meg volt írva az aktuális is. Szalay József pedig él. Érdekes azonban, hogy dacára a kegyelemnek melyet az utolsó pillanatban kapott, kevésbe múlt, hogy a halálos ítéletet végre nem hajtották rajta. És mindez egy hiányosan fejbélyegzett levélén függött. A clevelandi Magyar Napilap mult hó 16-iki, ma hozzánk érkezett számában olvassuk erre vonatkozólag a következőket: „Péntek, december 13-ika. Nem vagyunk babonások, de hideg fut végig, azért önkénytelenül is minden ember hátán fut végig, midőn elgondolja, hogy ez az ominózus dátum csaknem végzetesé váit Szalay József nézve, akit e nap pénteken és 13-án kellett volna a columbusi fegyházban kivégeznie. A villanyösszék már készen várta az áldozatot és kevés hiányzott, hogy a halálra ítélt Szalayt ki nem vegezték, mert a kormányzó kegyelmi leirata későn érkezett. Szerencsére a columbusi fegyház legfőbb őre Mr. Gould a legszorgalmasabb újságolvasók közé tartozik és így a lapok útján értesült a kormányzó kegyeleméről. Azonban hivatalos irat ezirányban nem érkezett és Gouldnak kötelessége lett volna a kivégzést teljesíteni. Az utolsó pillanatban táviratilag és telefonice fordult a kormányzó hivatalhoz, a honnét azt a választ nyerte, hogy a kegyelmi leiratot postán továbbították. Gould megkönnyebbülve sietett a postára, ahol meg is találta a levelet, melyet a posta visszatartott mert nem volt rajta elég bélyeg. Gould megfizette a bélyegkülönbözetet és Szalay élete meg volt mentve. Ily pusztá véletlenségen mulasztott szerencsétlen honfitársunk élete és ha nem szorgalmas újságolvasó ember a columbusi fegyház legfőbb őre, akkor bizony a babonás nap, a péntek és 13-ika igen tragikusan végződött volna.

— **A kikötőből.** Ma érkezeti a „Medea” osztrák gőzös és a „Bysanz” német gőzös Hamburgból.

— **Egy pólai zeneszerző sikere.** Smareglia Antal pólai zeneszerző, akinek már a kilencvenes évek közepén „Szigeth kényura” címen került színre egyik opejája a bécsi színpadon, nemrégén új operát fejezett be „Isztriai lakodalom” címen, amelyhez *Illica*, a Butterfly híres szerzője írta a szöveget. *Smareglia* új operája új estéjén került színre a bécsi néppoperában. A bécsi lapok egybehangzóan nagy sikerről számolnak be.

— **A nagy beruházási kölcsön.** A mai pénzüviszonyok mindenre inkább alkalmasak, mint állami kölcsönök fölvetelére, mert az ország, amely elég könnyelmű lenne most kölcsönt fölvenni drága kamattal és ocsó kibocsátási kurzussal fizelné meg vakmerő vállalkozását. Pedig Magyarországnak már két esztendeje égető szüksége van a nagy beruházási kölcsönre, melynek terhére és számlájára egy csomó törvényt hoztak és fognak még hozni. Így még 1904-ben szavazták meg a nagy beruházási munkálatokat, melyekre 329 millió koronára lesz szükségünk. Most akarja betervezni a kereskedelmügyi kormány a 200 milliós vasúti beruházási költségekre vonatkozó javaslatot, ami összesen 530 millió koronát tesz ki. Ezenkívül a földmívelésügyi kormány is 140 millió koronát fog kérni vízi beruházási célokra, úgy hogy Magyarországnak a legsürgősebb szüksége egy 650—700 milliós kölcsön felvetelére. Hogy ennek az ideje mikor fog elérkezni, arra a kormány a legkiváncsibb, de annyi bizonyos, hogy a pénzre sürgős szükség van, mert a beruházási munkálatokat már nem lehet tovább halasztani.

— **Vasutasok ülése.** A vasutasosok országos szövetségeinek fiumei kerületi választmánya e hó 9-én este 7 órakor saját helyiségében Fodor Ármín elnöklésével ülést tart. A tárgysorozat a következő: 1. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. A lakóházak építése dolgában benyújtandó memorandum tárgyalása. 3. Segélyezések. 4. Az állásúti szakcsoport megalakítása. 5. Szegény gyermekek téli ruhával való felruházása. 6. A farsang alatt rendezendő bál megbeszélése. 7. Indítványok.

— **Osztrák sertések és a fiúmei vághíd.** Az életbeléptetett vámszerződés egyik végrehajtási intézkedésül a földmívelésügyi miniszter közli azokat a köztérhídakat, ame-

lyekre osztrák sertések bevihetők. Ezek között van a fiamei közvágóhid is.

— A magyar vendéglőben holnap este 8 órakor Williams Fregoli hasbeszélő és átváltozó művész, Julia spiritiszta művész előadást tartanak. A műsor kimagasló pontjai: A titokzatos kabinetben. A kínai legyező, a csodakezü ember mulattató látványosságaival, skandalum egy vendéglőben.

— A művészi kabaret estélyeket, amelyek elé a szórakozni vágyó közönség nagy érdeklődéssel néz, nem mind jeleztük a Hotel de la Villeben, hanem a Deák-szálló éttermében tartják meg. Az első bemutató-előadás e. hó 7-én hétfőn lesz. A művészársaság vasárnap Abbáziába rándul, ahol meghívásra előadási fog tartani.

— Mozgófényképek. Az „Edison“ mozgófényképszínház legújabb műsora: A banya — Keszlet a „Travatore“ operából gramofon és zenekari kísérettel. Az öteg pénztárnok. — A csiklandó por.

x Dr. Keszibelyi Péter orvos, aki ez időkig Szusákon folytatta orvosi működését, lakását november hó 1-től Fiuméba, Corsia Deák 30, (Ossoninack-féle ház) I. emelet helyezte át.

TÁVIRAT. DE TELEFON.

A mellőzött Justh. (?)

A nemzetiségiek jövője.

Közvágóhídi munkások sztrájkja.

Egy altiszt szökése

Kofák a Dunában.

Ujabb forgalmi beszüntetés.

Egy gyorsvonat lángban.

A mellőzött Justh. (?)

BUDAPEST, jan. 3. Egy fővárosi lap azt a hírt közölte, hogy Justh Gyulát, a képviselőház elnökét az újév alkalmából sem a kormány, sem a függetlenségi párt nem üdvözölte. Ezzel szemben most illetékes helyről jelentik, hogy a hír nem felel meg a valóságnak. Justh Gyula az újévet Makón töltötte és a kormány valamint a függetlenségi párt táviratban üdvözölték a Ház elnökét.

A nemzetiségiek jövője.

BUDAPEST, jan. 3. Hodzsa Milán nemzetiségi képviselő ma érdekes nyilatkozatot tett egy hírlapíró előtt. Kijelentette, hogy a nemzetiségi párt kérdése megoldást nyert. A nemzetiségi képviselők között sikerült meg egyezést teremteni s a jövő választásokon a mely az általános választó jog alapján megy végbe, közös erővel fognak küzdeni s kétségtelen, hogy mindenütt nagy győzelmet fognak aratni. (Szegény Hodzsák. Szomorú csalódás éri majd őket. Az általános titkos választói jog alapján nemzetiségi vidékeken inkább a szocialisták győzelme bizonyos.)

Közvágóhídi munkások sztrájkja.

BUDAPEST, jan. 3. A budapesti rendőrséghez bejelentés érkezett, hogy a budapesti közvágóhídi munkásainak nagy része sztrájkba lépett. A munkások a vágóhid közelében akarták a sztráktanyát fölláttatni, de a rendőrség ezt megakadályozta. Zavargás nem történt. A sztrájkolók békésen viselkednek.

Egy altiszt szökése.

KECSKEMÉT, jan. Ugrovics Pál nyolcadik ezredbeli altiszt megszökött. Körözik.

Kofák a Dunában.

PAKS, jan. 3. Tizenegy kofa ma reggel át akart kompon a Duna másik partjára menni. A Duna közepén a komp felborult s hat asszony a Dunába fullt.

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo“

FIUME, Via del Fosso 2.

Ujabb forgalmi beszüntetés.

BUDAPEST, jan. 3. A Máv. igazgatósága jelenti, hogy Sátoralja vidékén oly havazás volt, hogy a forgalmat meg kellett szüntetni.

Egy gyorsvonat lángban.

SZENTPÉTERVÁR, január 3. A berlini gyorsvonat hátrókocsija kigyulladt s egy pillanat alatt lángban állott. A szomszéd kocsi is tüzet fogott. A halókocsi porráégett. Az utasok között óriási volt a pánik. Emberéletben azonban nem esett kár. Az utasok sok pénzt elvesztett.

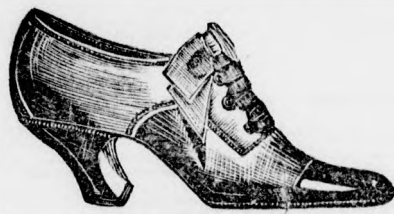
Felelős szerkesztő: Korosmáros Mándor.
Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

!!FIGYELEM!!

Az őszi idényre

Amerikai cipők

(Jótállás mellett a legnagyobb választékban kaphatók kizárólag

GEORGIJEVIČ S.

eiső és legnagyobb cipőüzletében
Fiume, Corso.

Még csak néhány napig!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Municipio-utca 1. szám alatt levő

Török és perzsa
szőnyegraktárunk

csak e hó 15-éig marad nyitva.

A szőnyegkülönlegességeket kedvelő közönséget kérjük, hogy bennünket ez ideig felkeresni sziveskedjék.

Tisztelettel

Haggi Giorgio Aidinyan fiai.

Teljes uri ellátást

egy vagy két butorozott szobával keresek. Ajánlatok „Csend és tisztaság“ jelige alatt a kladóba kérek.

— Óriási készletek az idényre

elegáns, modern és elsőrendű
kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készíttetnek

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terme az Adria palotában.

▲▲▲▲▲▲▲▲

különbejárattal női

fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhoz járva jutányos áron.

▼▼▼▼▼▼▼▼

Fiumében először:

Kludsky Károly

nagy czirkusa

Europa legnagyobb és legelegánsabb
cirkusza

SCOGLIETTO TÉR

Naponta

fényes előadások

az összes állatok bemutatásával.

80 személy — 45 ló — 21 oroszán —
6 típiris — elclántok — jegesmedvék —
tevék — zebrák és vadlovak stb.

Kezdeté este 8 órakor.

Számos látogatást kér

Kludsky Károly, igazgató.

A
„De la Ville“
kávéházban
ma és minden este
BARCAJENŐ
jeles kaposvári cigány zenekara
hangversenyez.

Uj műfestészeti-,
vegytisztító- és mosó-intézet.
Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Mieuliné és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztyűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegytisztítási cézből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges
A n. é. közönség partfogását kéri
Brott Lajos műfestő.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ÁTELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt

uzsonna-tármeg és álló sör- és borozót létesítettem.

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstöltbuz különlegességeket, naponként hozatok valódi bécsi virstíket és azokat helyiségemben melegen is felszolgálom.

Stajer hizlalt baromfiak, kacskák, libák, tisztán kikészítve, hidegen és melegen.

Sajtók, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A kőbányai polgári sertőzde sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságos csapról mérve, palackosbort jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkifünőbbek.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít

KUHN GYULA.

Szent-István védjeggyű Dupla Maláta-sör palackokban.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Fiume Via Governo 22 (Corso)

Telefon sz. 504.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legkülönlegesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes üléssekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

„PORKERT“

fényképezési műterme

ABBAZIÁBAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitünő feivételek a nap bármely szakában.

Lokey kávéház

ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átelennében.

Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

Pensió Vier Jahreszeiten

ABBAZIA.

Előkelő és kellemes otthon, pazar kényelemmel bereendezve, nagy árnyas kerttel. Fürdők a házban.

Kitünő konyha.

Mérsékelt árak.

„Antoniushof“

ABBAZIA, Reichsstrasse.

(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.

Modern butorzatu, szép barátságos szobák.

Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

Mignon Pensió

Volosca (a moló melletti)

A legszebb és legkényelmesebb otthon Voloscában.

Figyelmes kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Szálloda és pensió Ertl

ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.

Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.

Kitünő és elismert konyha.

Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Hotel Pension Herkules

ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház a molóval szemben. - Híres konyha. Családok részére mélyen leszállított árak.

E lapra hivatkozók kedvezményben részesülnek.

Tulajdonos: Wilsch Albert.

Villa Dražica

Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák

MÉRSÉKELT ÁRAKON.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA

étterem és pensió

ABBAZIÁBAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. - Kitünő konyha. -

Tiszta italok. - Mérsékelt árak.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít

FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.

Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombirozás.

Aranykoronák; szápadlás nélküli arany fogsorok;

porcellán és arany fogsorok (legújabb). Kaucuk- és smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasúti tisztviselők jelentékeny mérséklésben részesülnek.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ormányi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKADÓ VÁLLALAT.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. • Kifogástalan szabás.

Uj női szabóság

Maison Stellner

FIUME, Adria palota (Via della Sanità.)

Sok évi budapest, bécsi és berlini gyakorlat alapján a női szabóság terén a legkiválóbbat tudjuk nyújtani.

Konfekció, angol és francia ruha, szörme munkák mérték szerint.

Izlés. — Pontos munka. — Mérsékelt árak.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kitünő kályha a „Meteor“ kályha

köszén- és koksztűtésre berendezve. Egyedül s kizárólagos raktár:

Wurzer János

— FIUME. —

Vicolo dell' Ospedale.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szápáry rakpart az Adria-palota mellett.

• VENDÉGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. •

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN, FIUME